Gemeente Kerkrade

Nota van toelichting

Nummer.: 23Tl038	**Kerkrade, 5 april 2023**

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 23Rb043

Onderwerp

Gemeenschappelijke Regeling Beschermd Wonen Parkstad Limburg

Beslispunten

1. Het College toestemming te verlenen om Centrum Regeling regionale samenwerking Parkstad opvang en beschermd wonen WMO 2020 te wijzigen overeenkomstig bijgevoegde conceptregeling.

Inleiding

Sinds 2015 zijn de gemeenten in het kader van de Wmo 2015 behalve voor maatschappelijke opvang ook verantwoordelijk voor het vorm geven van beschermd wonen. De centrumgemeenten, waaronder Heerlen, ontvingen en ontvangen ook in 2023 de rijksmiddelen om hieraan uitvoering te geven in hun regio's. In Parkstad is hiervoor een zgn. lichte gemeenschappelijke regeling getroffen (centrumregeling), waarbij de overige gemeenten het college van Heerlen gemandateerd hebben opvang en beschermd wonen ook voor hun gemeenten vorm te geven. In 2019 is deze met ingang van 2020 aangepast.

Er zijn de laatste jaren veel landelijke ontwikkelingen op het terrein van Beschermd Wonen die noodzaken om met ingang van 2024 de gemeenschappelijke regeling aan te passen:
- Een grote groep cliënten die aanvankelijk onder de verantwoording van de gemeenten kwamen is met ingang van 2021 ondergebracht in de Wet langdurige zorg. Het budget voor de centrumgemeenten is daarvoor aangepast (verlaagd). Middelen zijn overgeheveld naar de Wlz.
- De rijksmiddelen zijn vanaf 2015 tussen de centrumgemeenten verdeeld op basis van de verdeling zoals die op dat moment was: de centrumgemeenten ontvingen een historisch budget. Omdat Heerlen c.q. Parkstad op dat moment al over veel voorzieningen voor Beschermd Wonen beschikte was (en is) het budget navenant groot. Meer dan verreweg de meeste regio's ter beschikking kregen. Dit wordt het historisch budget genoemd.
- Op basis van een advies van de commissie Dannenberg ("beschermd thuis") werd besloten het beschermd wonen verder de decentraliseren, naar alle gemeenten. Onderdelen daarvan zijn: de rijksmiddelen anders verdelen, op basis van objectieve criteria (het objectieve budget), en de invoering van een zgn. woonplaatsbeginsel om te bepalen welke gemeente verantwoordelijk is voor het bieden van beschermd wonen aan een cliënt.
- De zgn. Norm voor opdrachtgeverschap werd overeengekomen binnen de VNG: gemeenten moeten bij het vorm geven aan beschermd wonen samenwerken op basis van solidariteit.

De invoering van het nieuwe stelsel is een aantal keren uitgesteld, met als laatste nog een jaar uitstel van 2023 naar 2024.

In Parkstad werkten wij al aan de herijking van beschermd wonen in de vorm van een nieuwe gezamenlijke subsidietender. Per 2023 hebben wij deze gerealiseerd. Er is nu een samenwerkingsverband van aanbieders dat wij via een lumpsum-subsidie financieren.
Wij hebben u hierover regelmatig via raadsinformatiebrieven geïnformeerd.

In verband met de herverdeling van het rijksbudget op basis van objectieve criteria verandert het totale budget voor Parkstad: dit wordt minder. Met een overgangstermijn van 10 jaar. Met eenzelfde overgangstermijn worden de middelen van de centrumgemeente Heerlen naar alle gemeenten overgeheveld.

Over de manier waarop de verschillende gemeenten van Parkstad bijdragen in de kosten van het beschermd wonen heeft discussie plaats gevonden. Er is inmiddels overeenstemming bereikt (regionale Stuurgroep Wmo d.d. 31 maart 2023 jl.) over een compromisregeling voor de jaren 2024 t/m 2027. Uitgangspunt daarbij is invoering van de nieuwe financiering (doordecentralisatie) per 1 januari 2024

Doelstelling
Aanpassing en actualisering van voorgelegde Gemeenschappelijke Regeling.

Argumenten
1.1 In de concept gemeenschappelijke regeling zijn de afspraken vastgelegd met betrekking tot de consequenties van de zgn. doordecentralisatie van het beschermd wonen.
- het college van Heerlen voert de taken mede namens de andere colleges uit;
- alle gemeenten van Parkstad dragen bij in kosten, vanaf het moment dat het historische budget dat Heerlen ontvangt niet meer voldoende is;
- er is een overgangsperiode waarin de bijdrages van de gemeenten veranderen van “naar rato van herkomst van de cliënten” naar “naar rato van de middelen op grond van de rijksbijdrage.

2.1 Met het vragen van de zienswijze van de raad wordt voldaan aan de eis daartoe in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Kanttekeningen
1.1 Het is nog mogelijk dat er weer een uitstel volgt.
In een ambtelijk overleg tussen VWS, VNG en de huidige 43 centrumgemeentes is aangegeven dat invoering per 2024 wellicht niet realistisch is. Op dit moment is de Tweede kamer aan zet. De VNG heeft de kamerleden benaderd en erop gewezen dat het niet goed is als de onzekerheid weer voortduurt.

Financiën
De kosten die met de uitvoering van deze gemeenschappelijke regeling gemoeid zijn, worden volledig gedekt uit de rijksbijdragen die de gemeenten van Parkstad hiervoor ontvangen. Er is zelfs sprake van een positief saldo.

Communicatie
De regeling wordt te zijner tijd op de gebruikelijke wijze door de gemeenten gepubliceerd. De gemeente Heerlen zal als centrumgemeente zorg dragen voor de bekendmaking.

Burgerparticipatie
De regeling is tot stand gekomen in samenwerking met de adviesraden van de betrokken gemeenten. Hiertoe is in gemeenschappelijk overleg overeengestemd.

Uitvoering
Colleges: uiterlijk begin juni besluitvorming over concept-regeling
Gemeenteraden: uiterlijk juli besluitvorming over zienswijze
Colleges: uiterlijk september besluitvorming over regeling en vragen toestemming raden Gemeenteraden: uiterlijk oktober toestemming voor samenwerking.
Colleges: uiterlijk november vaststellen regeling en publiceren

Gezondheid en Vitaliteit
Conform het vastgestelde beleid burgerparticipatie is de regeling voor raadpleging aangeboden aan adviesraden. Dit omdat de regeling primair toezichthoudende functie heeft. De aan inwoners toekomende ondersteuning op dit plak vloeit namelijk rechtsreeks voort uit de WMO 2015.